

Рянка и Кост

ЛИЙ БАРДУГО

Превод Анелия Янева

ЕГМОНТ

ЕГМОНТ

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизвеждани под каквато и да е форма.

Оригинално заглавие *Shadow and Bone*
Copyright © 2012 Leigh Bardugo
Map copyright © 2012 Keith Thompson
Copyright *The Tailor* © 2013 Leigh Bardugo

Превод Анелия Янева
Редактор Боряна Стоянова
Коректор Таня Симеонова
Превод на новелата „Шивачката“ Милена Илиева

Издава „Егмонт България“
1142 София, ул. „Фритьоф Хансен“ 9
www.egmontbulgaria.com

Отпечатано в „Ропринт“ ЕАД, София, 2019
Първа допечатка
Общ тираж: 3036 бр.
ISBN 978-954-27-0936-7

На гядо ми:
Изаъжи те нещo.

ПРЕДИ

ПРИСЛУГАТА ИМ КАЗВАШЕ МАЛЕЧКИ, малките привидения, защото бяха най-гребни и невръстни и защото обитаваха дома на княза като същински кускаци се духчета, стрелкаха се напред-назад из стаите, криеха се по скриновете да подслушват, промъкваха се в кухнята да крадат последните зрели праскови.

Момчето и момичето пристигнаха през няколко седмици, поредните сираци от пограничните войни, безълци с мръсни лица, спасени от отломките на незнайни далечни градове и пратени в имението на княза да се учат на четмо и писмо и да прихванат някой занаят. Момчето беше ниско и набито, срамежливо, но вечно усмихнато. Момичето беше особено и го знаеше.

Притаена в кухненския бюфет и заслушана в сплетните на възрастните, тя дочу икономката на княза, Ана Куя, да казва:

- Тази малка грозница. Нито едно дете не заслужава да изглежда така. Бледа е и кисела като пресечено мляко.

- И е толкова кльоцава! - отвърна готвачката. - Никога

не си дояжда вечерята.

Приклекло го момчето, момчето се обърна към нея и прошушна:

- Защо не ядеш?
- Защото всичките ѝ гозби приличат на кал.
- За мен пък са си добри.
- Ти си способен всичко да изядеш.

После двамата пак прилепиха ухо до пукнатината във вратичката на бюфета.

Миг по-късно момчето прошепна:

- За мен ти не си грозна.
- Шшшт! – изсъска момчето. Но после, скрито в сенките на тъмния бюфет, се усмихна.

ПРЕЗ ЛЯТОТО ТРЯБВАШЕ ДА ПОНАСЯТ дългите часове късна шетня и още по-дългите уроци в душните класни стаи. Когато жегата станеше непоносима, или бягаха в гората да търсят птичи гнезда и да се къпят в мътното потоце, или пък лежаха с часове на тяхната ливадка, гледайки как слънцето бавно шества над главите им; представяха си къде биха построили тяхната мандра и дали в нея ще има две или три бели крави. През зимата князът се местеше в градската си къща в Ос Олта; колкото по-къси и мразовити ставаха дните, толкова по-често учителите започваха да гледат през пръсти на своите задължения – предпочитаха да седят край огъня, да играят карти и да пият *квас*. Отегчени от принудителното затваряне вкъщи, по-големите деца все по-често се биеха. Затова момчето и момичето се криеха из необитаемите стаи на имението, играеха на жмичка и се опитваха да се стоплят.

В деня, когато пристигнаха екзаминаторите от Гриша, момчето и момичето се бяха скрили в пращната прозоречна ниша на горната спалня, надявайки се да зърнат пощенската карета. Вместо нея обаче пристигна шейна – тройка, тегле-

на от три врани коня, която мина през белокаменните порти на имението. Двамата гледаха как безшумно се плъзга тя по снега към парадния вход на княза.

От нея слязоха трима с елегантни кожени шапки с дълъг косъм и тежки вълнени кафтани: единият аленочервен, другият тъмносин, а третият в трептящо пурпурно.

- Гриша! - прошепна момчето.

- Бързо! - отвърна момчето.

За миг изуха обущите си и безшумно се втурнаха през залите, прокраднаха се през празната стая по музика и се стрелнаха зад една от колоните на галерията, опасваща тавана на гостната, където Ана Куя обичаше да приема посетителите.

Ана Куя вече беше там, подобна на птица в черната си рокля, и отпиваше чай от самовара; тежката връзка ключове подръпкваше на пояса ѝ.

- Значи тая година има само двама, така ли? - произнесе нисък женски глас.

Те надникнаха над перилата на балкона към стаята долу. Двама от гришаните седяха край огъня: красив мъж в синьо и жена в червена роба с горделив префинен вид. Третият, млад русоляв мъж, се разтъпкваше из помещението, раздвижвайки вдървените си от пътуването крака.

- Да - каза Ана Куя. - Момче и момиче, най-малките са тук. И двамата са около осемгодишни, така мислим.

- Така мислите? - повтори мъжът в синьо.

- Понеже родителите им са покойници...

- Разбрахме - прекъсна я жената. - Ние, разбира се, сме ревностни привърженици на вашето заведение. Единственото ни желание е повече дворяни да се интересуват от обикновения народ.

- Нашият княз е велик мъж - обади се икономката.

Горе на балкона момчето и момчето кимнаха важно един на друг. Техният покровител, княз Керамзов, беше знаменит

герой от войната и истински благодетел. След завръщането си от фронта той превърна своето име в приют за сираци и войнишки вдовици. В замяна те трябваше всяка вечер да го споменават в молитвите си.

- И какви *по-точно* са тия деца? - попита жената.

- Момчето има известна гарба да рисува. Момчето се чувства като у дома си из ливадите и горите.

- Но какви *по-точно* са те? - повтори жената.

Ана Куя сви повехналите си устни.

- Какви *по-точно* ли? Ами непослушни, опаки, прекалено привързани един към друг. Те...

- И в момента чуват всяка наша дума - прекъсна я младият мъж в пурпур.

Момчето и момичето подскочиха от изненада. Той гледаше право към тяхното скривалище. Притаиха се зад колоната, но вече беше твърде късно.

Гласът на Ана Куя изплъюща като камшик.

- Алина Старкова! Маян Оретцев! Веднага слезте долу!

Алина и Мал неохотно се спуснаха по спираловидната стълба в края на галерията. Когато стигнаха последното стъпало, жената в червено стана от мястото си и ги подкани с жест да приближат.

- Знаете ли кои сме ние? - попита тя. Имаше стоманено-сива коса. Лицето ѝ - набраздено от бръчки, но красиво.

- Вие сте магьосници! - изтърси момчето.

- Магьосници ли? - озъби се тя. После рязко се извърна към Ана Куя. - На това ли ги учите в училище?! Суеверия и лъжи!

Ана Куя пламна от смущение. Жената в червено се обърна пак към Мал и Алина, тъмните ѝ очи мятаха мълнии.

- Ние не сме магьосници, а практикуваме Малката наука. Охраняваме страната и царството.

- Както прави и Първа армия - обади се тихо, но със стоманена нишка в гласа Ана Куя.

Жената в червено окаменя, но след миг отстъпи.

- Както праби и царската армия.

Младият мъж в пурпур се усмихна и коленичи пред децата.

- Когато листата сменят цвета си, на това магьосничество ли му викате? - кротко попита той. - Ако порежете ръката си и после тя заздравее? Ами ако сложите котле с вода на огъня и тя кипне - и това ли е магьосничество?

Мал поклати глава с ококорени очи.

Алина обаче свъси вежди и отвърна:

- Всеки може да кипне вода.

Ана Куя изпъшка гневно, но жената в червено се разсмя.

- Съвсем правилно. Всеки може да кипне вода. Но не всеки може да овладее Малката наука. Ето защо дойдохме да ви изпитаме. - Тя се обърна към Ана Куя. - А сега ни оставете.

- Чакайте! - възкликна Мал. - Какво ще стане, ако и ние сме от Гриша? Какво ще се случи с нас тогава?

Жената в червено сведе поглед към тях.

- Ако по някаква случайност *един* от вас е от Гриша, тогава щастливецът ще бъде пратен в специално училище, където гришаните се обучават да използват дарбата си.

- Ще имате най-отбрани одежди, най-вкусната храна и всичко, което сърцето ви пожелае - обади се мъжът в пурпур. - Как ви се струва?

- Така най-достойно ще служите на своя цар - обади се Ана Куя, която още се помайваше край вратата.

- Това е самата истина - рече жената в червено, видимо поласкана от гумите ѝ и явно склонна да се помирят.

Децата се спогледаха. В този момент възрастните не ги държаха под око, затова не видяха как момичето се пресегна и стисна ръката на момчето, нито забелязаха какви погледи си размениха. Князът обаче би разпознал този поглед. Той беше прекарал дълги години из опустошените земи по северната граница, където селата бяха вечно под обсада, а жителите

им се сражаваха съвсем сами, изоставени на произвола от своя цар и всички останали. Керамзов беше видял как една босонога жена на прага на къщата си гледаше, без да трепне, насочените към нея щикове. Знаеше как гледа човек, който защитава дома си само с един камък в юмрука.

ЗАСТАНАЛА ВСТРАНИ НА ОЖИВЕНИЯ път, зарях поглед над вълнистите поля и изоставените стопанства в Тулската долина и за първи път зърнах Долината на смъртната сянка. Полкът ми беше на две седмици път от военния гарнизон при Полизная и есенното слънце топло грееше отгоре, но въпреки това потръпнах в шинела, щом видях мътилката, утаена като мръсно петно на хоризонта.

Едно тежко рамо ме блъсна изотзад. Залитнах и едва не се проснах по очи на калния път.

- Ей! - провикна се войникът. - Гледай къде ходиш!

- А защо ти не внимавааш с тлъстите си крака? - озъбих се и останах доволна от стъписването, изписано върху широкото му лице.

Хората - особено едрите мъже с големи пушки - не очакват някое мършаво създание като мен да им се опълчи. И винаги изглеждат леко захласнати, когато си получат заслуженото.

Този обаче бързо се окопоти и ме изгледа зверски, после оправи войнишката мешка на гърба си и се изгуби в кървана от коне, хора, каруци и фургони, който преваляше билото на хълма и се спускаше към долината.

Ускорих крачка, опитвайки се да се ориентирам в тълпата. Изгубила бях от поглед жълтия флаг на каруцата с топографите още преди часове и знаех, че съм изостанала много назад.

Докато крачех, усещах с гърба си жълтия и златен гъх на есенната гора и полъха на лекия ветреци. Вървахме по Виї, широкия грум, свързвал някога Ос Олта чак с богатите пристанищни градове по западното крайбрежие на Равка. Но това е било преди Долината на смъртната сянка.

Отнякъде долунаше песен. „Песни? Кои идиот се е разпял на път към Долината?“ Отново погледнах мътилката на хоризонта и се насилех да преодолеем трепета си. Досега бях виждала Долината на смъртната сянка само на карта: черна ивица, която отделяше Равка от нейното единствено крайбрежие и я превръщаше в затворена на сушата земя. Понякога приличаше на леке, понякога на черен и безформен облак. Имаше карти, които я показваха като дълго тясно езеро. На тях беше отбелязана с друкото ѝ име – Безморие, което целеше да успокои войниците и търговците и да им даде кураж да я пресекат.

Изсумтях. Това име можеше и да замаже очите на някой търговец, но мен изобщо не ме успокояваше.

Откъснах поглед от зловещата мътилка на хоризонта и се вгледах в разрушените стопанства на Тула. Някога в долината се намирани едни от най-богатите имения на Равка. До едно време из нея земеделци отглеждали зърно и овчи стада излизали на паша из зелените ливади. После изведнъж тъмна черта прорязала пейзажа, ивица почти непрогледен мрак, която нараствала от година на година и всявала ужас. Никой не знае къде изчезнали земеделците, техните стада, житните им

ниви, домовете и семействата им.

„Я стига! – казах си твърдо. – Така само влошаваш нещата. Хората пресичат Долината от години... Вярно, често дават много жертви, но все пак...“ Поех си дълбоко дъх и се стегнах.

– Не смей да припадаш точно насред пътя – изрече някакъв глас в ухото ми, една тежка ръка се стовари върху раменете ми и ме стисна. Вдигнах очи и видях непринуденото лице на Мал, усмивката в ясните му сини очи. Той спря до мен. – Хайде, давай! – продължи. – Единият крак пред другия, нали знаеш как се прави.

– Обърка ми плановете.

– А, така ли?

– Да, щях да припадна и да ме премажат почти до смърт.

– Планът ми се вижда гениален.

– Точно така – ако ме осакатят, няма как да прекося Долината.

Мал кимна замислено.

– Ясно. Мога да те метна под някоя каруца, ако това ще помогне.

– Ще си помисля – измърморих мрачно, но въпреки това усетих как неволно се разведрявам. Колкото и да се противях, Мал продължаваше да ми действа точно по този начин. И не само на мен. В този момент една русокоска мина покрай нас и помаха, хвърляйки му кокетлив поглед през рамо.

– Ей, Руби! – провикна се той. – До скоро!

Руби се изкиска и се шмугна в тъпата. Мал се ухили широко, после видя как завъртам очи.

– Какво има? Мислех, че харесваш Руби.

– Както се оказва, вече няма за какво толкова да си приказваме – отвърнах сухо. Наистина харесвах Руби – отначало. Когато двамата с Мал напуснахме сиропиталището в Керамзин, за да отбием военната си служба в Полизная, мисълта за живот сред непознати отначало ме плашеше. Но много от момичетата скоро поискаха да се сприятелят с

мен, а Руби беше една от най-напористите. Сближаването ми с тях обаче продължи само докато не си дадох сметка, че целта им е да се възползват от моята близост с Мал.

Сега го гледах как разтваря широко ръце и вдига лице към есенното небе със свършено доволен вид. С известно отвлечение забелязах, че дори крачи скокливо.

- Какво ти става? - изсъсках свирепо.

- Нищо - изненадан отвърна той. - Чувствам се превъзходно.

- Но как може да си толкова... самодоволен?!

- Самодоволен ли? Никога не съм бил самодоволен. И се надявам да не ми се случи.

- Тогава какво е това? - Махнах с ръка към него. - Изглеждаш така, сякаш оттамък те чака обилна вечеря, а не вероятна смърт или осакатяване.

Мал се разсмя.

- Прекалено се притесняваш. Царят прати цяла група пиромани от Гриша да защитават пясъчните салове и даже няколко от ония зловещи сърцеломии. Освен това имаме пушки - каза, потупвайки оръжието на гърба си. - Всичко ще бъде наред.

- Ако атаката е смъртоносна, пушката няма да ти помогне много.

Мал ме изгледа замислено.

- Какво ти става напоследък? Станала си още по-кисела от обичайното. Освен това изглеждаш ужасно.

- Много ти благодаря - измърморих. - Не спях добре.

- Нищо ново не ми казваш.

Той, разбира се, имаше право. Аз никога не спях добре. През последните няколко дни обаче положението съвсем се влоши. Светиците са ми свидетели, че имах сериозно основание да се ужасявам от влизането в Долината, също както всички от нашия полк, които не извадиха късмет и бяха посочени да минат през нея. Но имаше и нещо друго, някакво по-гълбоко

неспокойство, което не можех да опиша с думи.

Хвърлих бегъл поглед към Мал. Навремето можех да споделям всичко с него.

- Просто... преследва ме някакво предчувствие.

- Престани да се тревожиш чак толкова. Може да сложат Михайло в един сал заедно с нас. Достатъчно е волкратата да зърне тлъстото му сочно шкембе и ще ни остави на мира.

Нежелан, споменът изведнъж ме връхлетя:

Двамата с Мал седим сгушени в едно кресло в библиотеката на княза и разлистваме страниците на огромна книга, подвързана с кожа. Внезапно попадаме на рисунка на волкра: дълги мръсни нокти; криле с кожена ципа; няколко реда остри като бръснач зъби, предназначени да пируват с човешка плът. Волкритите са слепи от поколения, защото живеят и ловуват в Долината, но легендата разказва, че надушват човешка кръв от километри. Посочвам рисунката и питам: „Какво гържи?“.

Още чувам шепота на Мал в ухото си: „Мисля... мисля, че е човешки крак“. Захлопваме книгата и с писъци хукваме към спасителната слънчева светлина навън...

Без да го съзнавам, съм спряла като вкопана в земята, неспособна да се отърся от този спомен. Щом Мал усети, че вече не крача до него, изпъшка мъченически и се върна обратно. Сложи ръце на раменете ми и леко ме разтърси.

- Пошегувах се. Никой няма да изяде Михайло.

- Знам - отговорих, забила поглед в носовете на ботушите си. - Ти си голям шегаджия.

- Стига, Алина. Всичко ще бъде наред.

- Няма как да го знаеш.

- Я ме погледни. - Насилих се да вдигна очи и срещнах погледа му. - Знам, че си уплашена. Аз също. Но ние ще минем и през това изпитание и ще оцеем. Както става винаги. Ясно? - Той се усмихна и сърцето ми силно заблъска в ребрата.

Прокарах пръст върху белега, който пресичаше гясната ми длан, и пресекливо си поех въздух.

- Ясно - отвърнах неохотно и усетих как се усмихвам в отговор.

- Високият боен дух на дамата пак се върна - провикна се Мал. - Слънцето отново може да засияе.

- О, я стига!

Замахнах да го ръгна в ребрата, но още преди да успея, той ме сграбчи и ме вдигна високо. В този момент тропот на копита и викове разцепиха въздуха. Мал ме дръпна встрани от пътя точно когато огромна черна карета профуча с тътен покрай нас, а хората се разбягаха пред нея, за да се предпазят от копитата на четирите врани коня. На капрата, до кочияша, размахващ камшик, седяха двама войници с възлено-черни мундири.

Тъмнейший. Няма как да сбъркаш черната му карета или униформата на неговата лична стража.

Покрай нас изтрополи още една карета, този път червена и лъскава, която напредваше с по-спокоен ход.

Погледнах Мал, сърцето ми препускаше от разминалата се на косъм опасност.

- Благодаря - прошепнах. Мал изведнъж си даде сметка, че ме е прегърнал. Веднага ме пусна и припряно отстъпи назад. Отупах праха от шинела си с надеждата, че не е забелязал как страните ми поруменяват.

Трета карета ни подмина, лакирана в синьо, а от прозрачния прозорец се беше надвесило момиче. Черната му коса се виеше на масури, носеше шапка от сребърна лисица. Момичето огледа зяпналата насреща му тълпа и очите му съвсем очаквано се спряха на Мал.

„Нали и ти току-що въздишаше по него - скастрих се мислено. - Защо тогава една гришанка да не се захласне?“

Устните на красавицата се извиха в усмивка; тя не изпусна Мал от очи и продължи да поглежда през рамо чак дока-

то каретата се изгуби в далечината. Мал се блещеше подир нея с провиснала челост.

- Затвори си устата, преди нещо да е влетяло вътре - соннах му се.

Мал примигна със забаян виг.

- Видя ли това? - измуча някакъв глас. Обърнах се и видях Михайло да ни настига на бегом, а върху лицето му се беше изписало почти комично благоговение. Михайло беше огромен и рижав, с широко лице и още по-широк врат. Отзад източеният като тръстика и тъмен Дубров бързаше да го настигне. И двамата бяха следотърсачи от частта на Мал и никога не се отделяха от него.

- Естествено, че го видях - отговори Мал и тъпото му изражение се превърна в наперена усмивка.

Завъртях очи.

- Гледаше право в теб! - провикна се Михайло и го шляпна по гърба.

Мал уж с безразличие вдигна рамене, но усмивката му стана още по-широка.

- Точно така - самодоволно отвърна той.

Дубров пристъпи нервно от крак на крак.

- Разправят, че гришанките могат да те омагьосат.

Изсумтях.

Михайло ме изгледа така, сякаш чак сега ме забелязва.

- Ей, Точилке! - Леко ме тупна по рамото. Смръщих вежди, защото ме нарече по прякор, но той вече ми беше обърнал гръб и говореше с Мал.

- Нали знаеш, че и тя ще лагерува с нас? - лъстиво рече той.

- Дочух, че шатрата на Гриша била голяма като катедрала - обади се Дубров.

- И имала много потайни кътчета - добави Михайло и взе да кърши вежди.

Мал нагаде боен вик. Без да ме погледнат повече, трима-

та закрачиха напред, като си подвикваха и се побутваха един друг.

- Добра среща, момчета - измърморих под нос. Нагласих ремъка на кожената чанта, праметнат напърно през гърдите ми, и отново поех наголу по хълма заедно с последните изостанали по пътя към Крибурск. Изобщо не си давах труд да бързам. Със сигурност здравата щяха да ме нахоят, когато най-после се доберях до Палатката с книгата, но вече нищо не можеше да се направи.

Потърках рамото си, където ме беше пернал Михайло. Точилка. Мразех този прякор. „Ама не ми викаше Точилка, когато се беше напил с квас и се опитваше да ме докопаш край пролетните кладци, нали, нещастен дебелак такъв“ - помислих си злостно.

В Крибурск нямаше кой знае какво за гледане. Според старшия картограф в дните преди Долината на смъртната сянка това било заспало търговско градче с един-единствен пращан площад и хан, където да отсядат изморените пътници, тръгнали по Вий. Сега обаче се беше превърнал в нещо като временен пристанищен град, който се разрастваше около разположения тук военен гарнизон, а при сухите докове чакаха пясъчните салове, за да пренесат пътниците през мрака до Западна Равка. Отминах гостилниците, кръчмите и някакви съмнителни заведения, които можех да се закълна, че са боргеи - единствената им задача бе да обслужват царската войска. Имаше магазини за пушки и арбалети, факли и фенери: цялото необходимо снаряжение за прекосяване на Долината. Малката църквичка с нейните белосани стени и кубета като луковици беше изненадващо добре поддържана. „Или пък не е чак толкова изненадващо“ - съобразих. Всеки, тръгнал да прекосява Долината на смъртната сянка, би имал благоразумието да спре и да се помоли тук.

Намерих сама пътя до мястото, където бяха разквартирувани топографите, хвърлих мешката си на походното легло и забързах към Палатката с книгата. Отдърпах си с

облекчение, защото старшият картограф никакъв не се виждаше и успях да се промъкна незабелязано вътре.

Чак сега, като се намерих под бялото ù платнище, се почувствах по-спокойна за първи път, откакто видях Долината. Палатката с книгата изглеждаше по един и същи начин във всеки лагер, където бях попадала: огряна от ярка светлина, с наредени в редици чертожни маси, над които работеха приведени картографи и художници. Имаше нещо успокояващо в шумоленето на хартията, мириса на мастило, чегъртането на перата и мекото докосване на четките след шума и блъсканицата по пътя.

Извадих скициника от джоба на шинела си и приседнах на пейката до Алексей, който се обърна и ядосано прошепна:

- Къде се губиш досега?

- Едва не ме презази каретата на Тъмнейший - отвърнах, взех чист лист хартия и запрелиствах скиците си от гения, за да открия някоя, подходяща за прекопиране. Двамата с Алексей бяхме помощници на младшите картографи и като част от обучението се изискваше в края на всеки ден да представяме по две завършени рисунки или графики.

Алексей рязко си пое дъх.

- Наистина? А успя ли да го видиш всъщност?

- *Всъщност* бях прекалено заета да си спасявам кожата.

- Има и по-лоши начини да умреш. - Той мерна рисунката на скалиста долина, която се канех да прерисувам. - Уф, не тази. - Запрелиства скициника ми, докато не стигна до възвишението на планински хребет, и потупа с пръст върху него. - Ето.

Едва бях успяла да опра писеца до листа, когато старшият картограф влезе в Палатката с книгата и се втурна по пътеката между масите, за да огледа работата ни.

- Надявам се, че сега започваш втората рисунка, Алина Старкова.

- Да - излъгах, - точно така.

Щом картографът отмина, Алексей прошепна:

- Разкажи за каретата.
- Трябва да си завърши рисунката.
- Ето, вземи – гневно каза той и ми побутна една от своите скици.

- Ще познае, че е твоя.

- Не е от най-добрите. Лесно ще я пробуташ за своя.

- Ето това вече е онзи Алексей, когото познавам и се налага да търпя – промърморих, но не му върнах скицата. Той беше един от най-надарените помощници и аз добре го знаех.

Алексей успя да изцеди от мен и най-гребната подробност за трите карети на Гриша. Чувствах се задължена към него заради скицата и направих всичко възможно да задоволя любопитството му, като в същото време прерисувах склоновете на планинския хребет и отмервах с палец върху гръжката на писалката съотношението между някои от най-високите върхове.

Докато приключим, навън вече падаше зрач. Предадохме работата си и се отправихме към палатката на офицерската столова. Там се погредихме на опашка за някаква яхния с кален цвят, която запотен готвач разливаше с черпак, после си намерихме място при останалите топографи.

Хранех се мълчаливо, заслушана как Алексей и останалите си разменят клюки от гарнизона и си припомнят страховити истории за прекосяването на Долината. Алексей настоя пак да разкажа за каретите на Гриша и гумите ми бяха посрещнати с обичайната смесица от захлас и страхопочитание, която винаги съпътстваше споменаването на Тъмнейшият.

- Той сякаш не е от този свят – обади се Ева, друга помощничка; имаше красиви зелени очи, които някак успяваха да отвлекат вниманието от подобния ѝ на зурла нос. – Никой от тях не е като обикновените хора.

Алексей изсумтя.

- Моля те, спаси ни тия прстонародни суеверия, Ева.
- Ако искаш да знаеш, точно едн Тъмнейший е създад До-
лината на смъртната сянка.

- Ама това е било преди стотици години! - възпротиви
се Алексей. - И оня Тъмнейший е бил често луд.

- Също като този сега.

- Селянка - отсече той и махна с ръка.

Ева го изгледа обидено и демонстративно му обърна гръб,
за да се включи в разговора на своите приятели.

През цялото време на спора им мълчах. Въпреки суеверията
на Ева можеше да се каже, че аз съм още по-голяма селянка от
нея. Умеех да чета и пиша единствено благодарение на добри-
ната на княза, но по негласно споразумение с Мал избягвахме да
споменаваме Керамзин.

Сякаш нарочно точно в този момент ме блъсна безразсъ-
ден смях и ме откъсна от тези мисли. Погледнах през рамо.
Мал държеше слово пред шумната компания на следотърса-
чите около една от масите.

Алексей проследи погледа ми.

- Как стана така, че вие двамата се сприятелихте?

- Отраснахме заедно.

- Не изглежда да имате много общо.

Свих рамене.

- Сигурно защото е по-лесно да се сближиш с някого, дока-
то си още дете. Тогава намирате много общо помежду си. -
Като самотата, спомените за мъртвите родители, които
ни беше писано да забравим, и споделеното удоволствие да
се измъкнем от къщната шетня, за да играем на гоненица на
нашата ливадка.

Алексей ме изгледа толкова недоверчиво, че неволно се раз-
смях.

- Той невинаги е бил Неустоимия Мал, вец следотърсач и
прелъстител на момичета от Гриша.

Долната челюст на Алексей увисна.

- Мигар е прелъстил някоя гришанка?
- Още не, но сигурно скоро ще стане - промърморих.
- Е, какъв беше тогава?
- Като дете беше дребен, дундест и се страхуваше от прилепи - казах малко откъснато аз.

Алексей пак хвърли поглед към Мал.

- Е, явно оттогава нещата са се променили.

Потърках с палец белега върху дланта си.

- Сигурно е така.

Двамата ометохме чиниите си и напуснахме палатката на столовата, за да излезем в хладната нощ. На връщане към казармите се отклонихме от пътя си, за да минем покрай стана на Гриша. Шатрата наистина имаше размерите на камедрала, покрита с черна коприна, а нейните сини, червени и пурпурни вимпели се веяха нависоко. Невидими, някъде отзад се намираха покоите на Тъмнейший, охранявани от Корпоралки сърцеломи и неговата лична стража.

Когато погледът на Алексей най-сетне се насити на гледката, двамата се отправихме обратно към нашия лагер. Той крачеше мълчаливо и от време на време пукаше кокалчетата на пръстите си. Знаех, че и двамата мислим за утрешното прекосяване. А ако се съди по унилото настроение в казармите, явно не бяхме само ние. Някои вече бяха в походните легла - спящи или опитващи се да заспят, - но други седяха скупчени около лампите и си приказваха с приглушени гласове. Неколцина се бяха вкопчили в иконите си и се молеха на светците.

Метнах походното одеяло върху тесния нар, събух ботушите и окачих шинела си близо до мен. После се мушнах под подплатените с пухкава кожа завивки и впих поглед в тава-на, очаквайки идването на съня. Лежах така, докато не угаснаха и последните светлилки, а тихите разговори отстъпиха място на леко похъркване и шум от въртящи се тела.

Утре, ако всичко минеше по план, щяхме да стигнем невре-

дими до Западна Равка и тогава за първи път щях да зърна Истинското море. Оттатък Мал и останалите следотърсачи щяха да ловуват червени вълци, морски лисици и други редки създания, които се срещат само на запад. Аз щях да остана с картографите от Ос Кърво, за да завърша обучението си и да помогна да се картографира всичко, което сме успели да видим в Долината. След това, разбира се, щеше да се наложи отново да прекося Долината, за да се прибера у дома. Но сега ми беше трудно да мисля толкова далече напред.

Все още лежах с ококорени очи, когато го чух. *Tan-man*. Тишина. *Tan*. И после пак: *man-man*. Тишина. *Tan*.

- Какво става? - сънено промърмори Алексей от походното легло до мен.

- Нищо - прошушнах, докато се измъквах изпод завивките и пъхах крака в ботушите.

Грабнах пътфом шинела и крадешком тръгнах към вратата - гледах да изляза от спалното помещение колкото се може по-бързо. Щом отворих обаче, зад мен се чу кискане и някакъв женски глас се обади от тъмното.

- Ако е онзи следотърсач, кажи му да влезе и да ме стопли.

- Ако иска да пипне някоя болест, ти със сигурност ще си му първата спирка - отвърнах мило и се измъкнах в нощта.

Студеният въздух взе да щипе бузите ми и аз зарових брадичка в яката; съжалих, че не успях да взема шала и ръкавиците. Мал седеше на порутеното стълбище с гръб към мен. През рамото му зърнах Михайло и Дубров, които си подаваха едно шише на ярко осветената пътека.

- Нали не ме събудихте само да се похвалите, че отивате в шатрата на Гриша? Какво ви трябва, съвет ли?

- Едва ли си била заспала. Сигурно тревогите са те държали будна.

- Грешка. Тъкмо кроях планове как да се промъкна в шатрата на Гриша и да си отмъкна някой сладък Корпоралник.

Мал се разсмя. Поколебах се край вратата. Ето това бе най-трудно, когато бях близо до него: винаги караше сърцето ми да прави акробатични еквилибристики. Мразех, че трябва да крия колко много ме нараняват неговите глупави постъпки, но още по-зле щеше да е, ако той разбере за това. Замислих се дали да не им обърна гръб и да се прибера. Накрая обаче презлътнах ревността си и седнах до него.

- Дано си ми донесъл нещо хубаво - казах. - Защото тайните на Алина за прелъстяване не вървят никак евтино.

Той се ухили.

- Ще ми ги споделиш ли на ушенце?

- Предполагам. И то само защото знам, че си достоен за тях.

Взрях се в тъмното пред себе си и видях как Дубров отпи едра глътка от шишето и залитна напред. Михайло го подпря с ръка, та да се закрепил на крака, и в студения ношен въздух до нас долетя шумният им смях.

Мал поклати глава и въздъхна.

- Все гледа да не остане по-назад от Михайло. Накрая сигурно ще ми оповръща ботушите.

- Заслужаваш си го - казах. - Е, *какво* правите тук?

Преди години, в началото на нашата военна служба, Мал идваше да ме види почти всяка нощ. Но вече с месеци не беше наминавал.

Той вдигна рамене.

- Знам ли. Изглеждаше толкова окаяна на вечеря.

Изненадах се, че го е забелязал.

- Просто си мислех за прекосяването - отвърнах предпазливо. Това не беше точно лъжа. Влизането в Долината наистина ме ужасяваше, пък и нямаше нужда Мал да научава, че двамата с Алексей сме го обсъждали. - Трогната съм от твоята загриженост.

- Ей - ухилено каза той, - мен винаги ме е грижа за теб.

- Ако извадиш късмет, утре някоя волкра ще закуси с мен

и край на твоите грижи.

- И сама знаеш, че без теб съм загубен.

- Точно ти няма как да се загубиш - казах присмехулно. От нас гвамата аз бях картографът, но Мал можеше да посочи накъде точно е север, дори да е със завързани очи и да висе като прилеп с главата наголу.

Той ме побутна с рамо.

- Добре разбра какво искам да кажа.

- Определено - отговорих. Но не беше така. Не съвсем.

Седяхме мълчаливо и наблюдавахме как дъхът ни става на пара в студения въздух.

Мал заби поглед в носовете на ботушите си.

- Май и на мен ми е свито под лъжичката.

Сръгах го в ребрата с лакът и казах с привидна самоувереност:

- След като успяхме да се справим с Ана Куя, няколко волкри изобщо няма да ни се опрат.

- Защо ли се сецам, че когато за последно се опълчихме на Ана Куя, теб здравата те нашамаросаха и ни пратиха в конюшните да ринем тор.

Сбърчих нос.

- Опитвам се да вдъхна кураж и на гвамата. Поне можеше да се престориш, че съм била убедителна.

- Знаеш ли кое е най-странното? - продължи той. - Тя понякога ми липсва.

Постарах се доколкото мога да скрия стъписването си. Над десет години от живота ни преминаха в Керамзин, но досега мислех, че Мал се опитва да заличи всеки спомен от онова време, даже мен. Там той беше един от многото бегълци, поредното сираче, принудено да благодари за всяка хапка и за всеки чифт износени ботуши. В армията обаче си извоюва собствено място и не искаше никой да разбере, че навремето е бил отхвърлено от всички малко момче.

- На мен също - признах. - Може да ù пишем.

- Може - отговори той.

После внезапно посегна и взе ръката ми. Опитах се да не обръщам внимание на лекия трепет, който премина по тялото ми.

- Утре по същото време ще седим на пристанището на Ос Кърво, ще гледаме океана и ще пием квас.

Погледнах бегло Дубров, който се клатушкаше неугържимо, и се усмигнах.

- Това включва ли и Дубров?

- Само ти и аз - отвърна Мал.

- Сериозно?

- Винаги сме били само ти и аз, Алина.

За миг това ми се стори самата истина. Светът се сви до ороненото стъпало под нас, до този кръг от светлина и ние двамата в заобикалящия ни мрак.

- Хайде! - изрева откъм пътеката Михайло.

Мал се сепна като човек, когото току-що са разбудили. Стисна ръката ми за последно, след това я пусна.

- Трябва да вървя - каза, надянал пак безочливата си усмивка. - Опитай се да поспиш.

После хвърковато се спусна по стълбите и затича да настигне другарите си.

- Пожелай ми късмет! - провикна се през рамо.

- Късмет - откликнах, без да мисля, и тутакси ми се прищя да се сритам отзад. „Късмет?! Дано си прекараш хубаво, Мал. Надявам се да срещнеш някоя красавица от Гриша, да се влюбиш до полуда в нея и двамата да си народите цял куп чудесни и отворително надарени гечица.“

Седях окаменяла на стъпалата и ги изпращах с поглед, докато не се изгубиха по пътеката; все още усещах топлата длан на Мал в шепата си. „Какво пък - казах си и се надигнах. - Нищо чудно да се провали в някой ров, преди да е стигнал.“

Върнах се обратно в казармата, затворих плътни вратата след себе си и с признателност се шумгунах под одеялото.

Дали оная гришанка с буџната коса щеше да се измъкне тайно от шатрата, за да се срещне с Мал? Пропъдих тази мисъл. Нито ми беше работа, нито пък исках да знам. Мал никога не ме бе гледал така, както беше погледнал непознатото момиче в каретата или както гледаше Руби. Нямаше и да дочакам да го направя. Но за мен много по-важно бе, че сме още приятели.

„Ама колко дълго ще трае това?“ – обади се заядлив глас в главата ми. Алексей имаше право: сега всичко бе различно. Мал се беше променил за добро. Той вече беше по-красив, по-смел, по-наперен. А аз станах... по-висока. Въздъгнах и се обърнах на хълбок. Щеше ми се да вярвам, че двамата с Мал винаги ще останем приятели. Но рано или късно трябваше да приема, че сме поели по различни пътища. Лежах в тъмното, чаках съня най-после да дойде и се питах дали тези пътища няма още повече да ни откъснат един от друг. Дали щеше да настъпи ден, когато ще сме далечни и непознати.

© Tali Song Roth

ЛИЙ БАРДУГО е №1 в листата на „Ню Йорк Таймс“ за най-продавани автори на фентъзи романи. Тя е създателката на вселената Гриша. С над един милион продадени екземпляри, нейната вселена обхваща трилогията „Сянка и кост“ (издадена на български), диологиите Six of Crows и King of Scars, сборника с шест разказа The Language of Thorns: Midnight Tales and Dangerous Magic. Нейни разкази могат да се намерят в множество антологии, включително „Най-доброто от Tor.com“ и „Най-добрата американска научна фантастика и фентъзи за 2017“. Други нейни произведения са Wonder Woman: Warbringer и предстоящият за печат роман Ninth House.

Лий е родена в Лос Анджелис, завършва Йейлския университет. Работила е в рекламата, а също като журналист и дори като гримьор. По настоящем живее в Холивуд, където понякога може да бъде чута да пее в нейната музикална група.

leighbardugo.com
grishaverse.com